

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

"ЗАТВЕРДЖУЮ"

Проректор з навчально-методичної роботи

Карина НЕМАШКАЛО

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА УПРАВЛІННЯ СТАРТАП
ПРОЄКТАМИ

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

07 Управління та адміністрування
073 Менеджмент
другий (магістерський)
Менеджмент організацій і адміністрування

Статус дисципліни
Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Завідувач кафедри
менеджменту, логістики та інновацій

Олена ЯСТРЕМСЬКА

Харків
2021

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри
менеджменту, логістики та інновацій
Протокол № 1 від 27.08.2021 р.

Розробник:

Веретенникова Г.Б., к.е.н., доц. кафедри менеджменту, логістики та
інновацій

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

Анотація навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна “Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами” викладається в рамках пілотного проекту “Підприємницький університет”.

Навчальна дисципліна дозволяє сформувати знання щодо принципів і закономірностей ефективного управління стартап-проектами в сучасному інноваційному підприємницькому просторі. Основними завданнями вивчення дисципліни «Інноваційне підприємництво та управління стартап проектами» є: поглиблення та систематизація знань щодо складу та принципів функціонування стартап екосистеми, сутності та класифікації стартапів; ознайомлення з етапами та методами управління стартап-проектами; формування практичних навичок щодо управління стартап-проектами.

Завдяки використанню сучасних інструментів реалізації стартап-проектів підвищується ефективність реалізації підприємницького проекту, що зменшує обсяги його фінансового забезпечення в умовах невизначеності.

В основу робочої програми покладено розробки та методичні рекомендації стартап-інкубатора YEP за підтримки Міністерства освіти і науки, Міністерства цифрової трансформації, Дія.Бізнес та Українського фонду стартапів.

Мета навчальної дисципліни: засвоєння студентами теоретико-методичних основ та підходів з управління стартап-проектами, формування системи теоретичних знань і набуття професійних компетентностей щодо розробки, аналізу, реалізації інноваційних проектів задля фінансового забезпечення та сталого функціонування.

Характеристика навчальної дисципліни

Курс	ІМ
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	5
Форма підсумкового контролю	екзамен

Структурно-логічна схема вивчення дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Макро- і мікроекономіка, теорія управління, економетрика, статистика, вища математика, менеджмент, маркетинг, стратегічне управління, методи діагностики та прогнозування розвитку підприємства	Дисципліни професійного спрямування за спеціальністю

Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
СК 7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість.	РН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї
СК11.Здатність до планування і реалізації інноваційних стартап проектів.	РН 1. Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах
	РН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах
	РН 6. Мати навички прийняття, реалізації та забезпечення прийняття управлінських рішень в непередбачуваних умовах
	РН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу)
	РН 14. Вміти обґрунтовувати доцільність впровадження інноваційних стартап проектів

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Інноваційне підприємництво та стартап екосистема. Проблема-рішення та пошук бізнес-моделі. Customer Discovery phase.

Тема 1. Стартап екосистема

Особливості інноваційного підприємництва, визначення стартапу. Роль стартапів у світовій економіці. Зв'язок науки та інновацій. Складові стартап екосистеми. Стадії розвитку стартапу. Огляд стартап екосистеми України.

Тема 2. Основні принципи формування команди, ролі в команді стартапу, динаміка команди

Принципи формування команди. Візія, місія, цінності. Ролі в команді. Динаміка команди. Етапи розвитку команди - forming, storming, norming, performing, adjourning. Методи роботи з командою на різних етапах, мотивація.

Тема 3. Дизайн мислення. Визначення проблем, емпатія. Пошук і вибір ідей.

Проблема як джерело ідей для стартапів. Розгляд вдалих і невдалих ідей стартапів з точки зору проблеми. Стейкхолдери стартапу. Методологія How Might We. Огляд інструментів для аналізу проблем. Дизайн мислення. Інструменти пошуку ідей. Розбір кейсів. Голосування, кластеризація, SWOT аналіз. Брейнстормінг, майндмеппінг, скетчінг.

Валідація ідеї стартапу. Презентація ідей кожною командою. Отримання зворотного зв'язку та обговорення ідей. Зовнішня експертиза для оцінки ідей. Визначення найбільш перспективні ідеї.

Тема 4. Канва бізнес моделі.

Сутність бізнес моделі, цільове призначення. Види бізнес моделей. Види опису бізнес моделей. Складові канви бізнес моделі. Представлення кейсів-прикладів відомих стартапів.

Визначення терміну customer development. Сегментація клієнтів. Product Adoption Curve. Створення портрету клієнтів. Канва ціннісної пропозиції.

Дослідження клієнтів. Попереднє дослідження ринку. Валідація ключових гіпотез. Цикл customer development. Гіпотези. Валідація гіпотез. Інструменти для проведення дослідження клієнтів - опитувальники, інтерв'ю, фокус групи. Дослідження трендів та статистичних даних. Платформи Kickstarter, Product Hunt та ін.

Змістовий модуль 2. Валідація бізнес моделі. Customer Validation phase. Знайомство з основними інструментами для управління стартапами.

Тема 5. Мінімально життєздатний продукт (MVP)

Створення MVP. Ресурси, задачі, інструменти для прототипування. Приклади MVP стартапів.

Тема 6. Основи маркетингу для стартапів Оцінка ринку. Аналіз конкурентів

Поняття про об'єм ринку. Методи оцінки ринку. Аналіз росту ринку. TAM, SAM, SOM. Методи аналізу конкурентів. Несправедливі конкурентні переваги (unfair advantages).

Маркетингова стратегія для стартапу Основи цифрового маркетингу SMM та інструменти онлайн просування. Реклама, робота з лідерами думки. Метрики.

Тема 7. Основи про інвестиції, фінанси та юридичні особливості стартапів.

Огляд венчурного ринку. Типи інвесторів та інвестицій. Етапи та раунди інвестицій. Формування кошторису витрат. Фінанси в стартапі. Юридичні аспекти інвестицій. Умови, розподіл часток, договори, опціони. Аналіз кейсів різних інвестиційних угод.

Тема 8. Презентація стартапу. Пітч-дек.

Основні принципи презентації стартапу. Основи та техніки публічних виступів. Тренінг з пітчінгу. Розбір кейсів.

Перелік практичних занять, а також питань та завдань до самостійної роботи наведено у таблиці «Рейтинг-план навчальної дисципліни».

Методи навчання та викладання

Основним методом викладання за дисципліною є пояснювально-ілюстративний метод, що є інструментом вивчення теоретичного матеріалу, усі лекції представлені у вигляді презентацій з використанням Microsoft PowerPoint. Для досягнення компетентностей та результатів навчання також використовуються методи: дискусії (теми 1, 7); демонстрація ілюстративного матеріалу (теми 1–8), моделювання професійних ситуацій (теми 2–8), робота в малих групах (теми 2, 3), кейс-стаді (тема 3, 4), різнотипні індивідуальні (теми 2–8) та групові роботи (теми 2–8), робота з джерелами статистичної інформації (тема 1-8) та нормативними актами (тема 1, 7).

Порядок оцінювання результатів навчання

ХНЕУ ім. Кузнеця використовує накопичувальну (100-бальну) систему оцінювання.

Поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу скласти іспит, – 35 балів).

Порядок проведення **поточного оцінювання** знань здобувачів відбувається під час лекційних, практичних занять та виконання завдань.

Лекції: відвідуваність лекційних занять оцінюється в 1 бал за кожне заняття, максимальна кількість балів за відвідування – 8, за умови активної участі у дискусіях під час лекцій, відповідей на запитання за темою;

контроль знань студентів щодо засвоєння лекційного матеріалу проводиться впродовж семестру під час проходження тестування за лекційним матеріалом, яке дозволить накопичити 6 балів.

Загальна кількість балів за лекційні заняття складає 14 бали.

Лабораторні заняття: відвідуваність практичних занять оцінюється в 2 бали за кожне заняття, максимальна кількість балів за відвідування – 26, за умови активної участі у дискусії за темою та вирішення запропонованих завдань;

написання колоквіумів – підсумкових контрольних робіт, які складаються з практичних завдань за кожною темою та оцінюються по 10 балів, сумарно це дозволить отримати 20 балів. Загальна кількість балів за практичні заняття складає 46 бали.

Самостійна робота включає пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою, підготовка до тестових завдань, експрес опитування, контрольних робіт. Результати самостійної роботи перевіряються і оцінюються під час аудиторного поточного контролю – усних опитувань, доповідей і письмових робіт.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами

Під час семестрового контролю у формі екзамену підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 100 балів) визначається як сума (проста) балів за результати успішності здобувача при поточному контролі.

Мінімально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35. Здобувача слід вважати атестованим, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60.

Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у екзаменаційну «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Рейтинг-план навчальної дисципліни

Тема	Форми та види навчання	Форми оцінювання	Мак бал	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Інновації □ не підприємництво та стартап екосистема. Проблема-рішення та пошук бізнес-моделі. Customer Discovery phase.				
Тема 1. Стартап екосистема	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 1	Тема 1. Стартап екосистема	Робота на лекції, відповіді на питання.	1
	Практичне заняття 1	Завдання 1. Аналіз існуючих стартап екосистем. Субекти стартап екосистеми України	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0	
Тема 2. Основні принципи формування команди, ролі в команді стартапу, динаміка команди	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 2	Тема 2. Основні принципи формування команди, ролі в команді стартапу, динаміка команди	Робота на лекції, відповіді на питання.	1
	Практичне заняття 2	Завдання 2. Формування команди стартап проєкту. Визначення ролей учасників	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання індивідуального домашнього завдання.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0	
Тема 3. Дизайн мислення. Визначення проблем, емпатія. Пошук і вибір ідей.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 3	Тема 3. Дизайн мислення. Визначення проблем, емпатія. Пошук і вибір ідей.	Робота на лекції, відповіді на питання.	1
	Практичне заняття 3	Завдання 3. Формування карти емпатії □, використання інструментів POV, HMW.	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання №3.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0	

Тема 3. Дизайн мислення. Визначення проблем, емпатія. Пошук і вибір ідей.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття 4	Завдання 4. Брейнштормінг в команді. Пошук ідей. Воркшоп.	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання №4.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0
Тема 3. Дизайн мислення. Визначення проблем, емпатія. Пошук і вибір ідей.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття 5	Завдання 5. Валідація ідеї стартапу	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання №5.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0
Тема 4. Канва бізнес моделі.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 4	Тема 4. Канва бізнес моделі.	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	1
	Практичне заняття 6	Представлення кейсів-прикладів відомих стартапів. Розбір кейсів в командах.	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Підготовка до контрольної роботи.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0
Тема 4. Канва бізнес моделі.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття 7	Розбір кейсів портретів клієнтів. Розбір кейсів ціннісної пропозиції.	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання №6.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0

Тема 4. Канва бізнес моделі.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття 8	Завдання 7. Дослідження цільового ринку та сегментація клієнтів. Опис портретів клієнтів стартапу. Створення канви ціннісної пропозиції стартапу. Написання поточної контрольної роботи	Активна робота на практичному занятті. Контрольна робота	2 10
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання №7. Підготовка до поточної контрольної роботи.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Валідація бізнес моделі. Customer Validation phase.				
Тема 5. Мінімально життєздатний продукт (MVP)	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 5	Тема 5. Мінімально життєздатний продукт (MVP)	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	1
	Практичне заняття 9	Завдання 9. Основи UI/ UX дизайну. Прототипування. Розбір кейсів з UI/UX. Робота над концепцією першого продукту	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання № 9	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0
Тема 6. Основи маркетингу для стартапів Оцінка ринку. Аналіз конкурентів	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 6	Тема 6. Основи маркетингу для стартапів Оцінка ринку. Аналіз конкурентів	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту).	1
	Практичне заняття 10	Завдання 10. Сегментування ринку та аналіз маркетингові стратегії головних конкурентів. Розбір кейсів з діджитал маркетингу.	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання №10.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0

Тема 6. Основи маркетингу для стартапів. Оцінка ринку. Аналіз конкурентів	<i>Аудиторна робота</i>			
	Практичне заняття 11	Завдання 11. Розробка маркетингової стратегії стартапу	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання № 11.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0
Тема 7. Основи про інвестиції, фінанси та юридичні особливості стартапів.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 6	Тема 7. Основи про інвестиції, фінанси та юридичні особливості стартапів.	Робота на лекції, ведення нотаток (конспекту). Експрес опитування.	1
	Практичне заняття 12	Завдання 12. Обговорення інвестиційної стратегії стартапу. Розробка фінансового плану.	Активна робота на практичному занятті.	2
	<i>Самостійна робота</i>			
	Питання та завдання до самостійного опрацювання	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Виконання домашніх завдань для самостійної підготовки та практичного завдання № 12.	Контроль самостійної роботи не передбачено.	0
Тема 8. Презентація стартапу. Пітч-дек.	<i>Аудиторна робота</i>			
	Лекція 7	Тема 8. Презентація стартапу. Пітч-дек. Тестування	Робота на лекції, ведення нотаток Тест	1 6
	Практичне заняття 13	Завдання 13. Презентація стартапу. Написання поточної контрольної роботи	Активна робота на практичному занятті. Поточна контрольна робота	2 10
	<i>Самостійна робота</i>			
		Питання та завдання до самостійного опрацювання	Підготовка до поточної контрольної роботи.	Питання та завдання до самостійного опрацювання
Іспит				40

Рекомендована література

Основна

1. Бланк С. Священна книга стартапера. Як збудувати успішну компанію / Стів Бланк, Боб Дорф ; пер. з англ. Наталія Валевська. - Київ : Наш формат, 2019. - 511, [1] с.
2. Остервальдер А. Розробляємо ціннісні пропозиції . Як створити продукти та послуги, яких хочуть клієнти / А. Остервальдер та Ів Пінье. - Київ : Наш формат, 2018. – 324 с
3. Остервальдер А. Створюємо бізнес-модель : Новаторські ідеї для всіх і кожного / А. Остервальдер та Ів Пінье. - Київ : Наш формат, 2018. – 284 с
4. Райз Е. Стартап без помилок: як сучас. підприємці використовують безперерв. інновації задля створення радик. успіш. бізнесу / Е. Райз. - Харків : Vivat, 2018. - 367 с.

Додаткова

5. Ворона Т. Стартап на мільйон [Текст] : як українці заробляють статки на технологіях / Т. Ворона. - Харків : Vivat, 2021. - 223 с.
6. Горовіц Б. Ви те, що ви робите. Як створити корпоративну культуру / Бен Горовіц. - Київ : Наш формат, 2020. - 219 с.
7. Канеман Д. Мислення швидке й повільне/ Д. Канеман. - Київ: Наш формат, 2020. – 479 с.
8. Сенор Д. Країна стартапів : історія ізраїльського економічного дива [Текст] / Ден Сенор і Сол Сингер. - 3-тє вид. - Київ : Yakaboo publishing, 2019. - 357 с.
9. Тіль П. Від нуля до одиниці. Нотатки про стартапи, або Як створити майбутнє / П. Тіль. - Київ : Наш формат, 2020. - 225 с.
10. Шей Т. Доставка щастя. Шлях до прибутку, задоволення і мрії: Т. Шей. – Львів. Видавництво Старого Лева, 2012. -304 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

11. Дизайн мислення для інновацій. Онлайн курс на освітній платформі Prometheus - Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+DTI101+2017_T3/course/
12. Український фонд стартапів – Режим доступу: <https://usf.com.ua/#usf-sc-2>
13. Ukrainian Future Incubator. – Режим доступу: <https://www.ufincubator.com>
14. Освітній серіал для молоді «Стартуй стартап» від YEP. – Режим доступу: <https://yep.piar.io/diia-startup>
15. Платформа відкритих інновацій Reactor.ua – Режим доступу: <https://reactor.ua>
16. Стартап -інкубатор YEP– Режим доступу: <http://www.yepworld.org/ua/about/>
17. Школа стартапів Y COMBINATOR. Онлайн курс на освітній платформі Prometheus - Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:Prometheus+SS101+2021_T2/course/